

و کارگران میبیرند ، ماده نیز لانه را ترك کرده زمستان را در سوراخ دیوار یا شکاف درخت میگذارند ؛ اول بهار از کنج عزلت خارج شده بتهائی لانه را بنا میکنند ، چنانکه هر طایفه و قبیله انسانی مسکن خود را باقتضای طبیعت و اخلاق بشکلی مخصوص میسازد زنبورهای نواحی سرد مرطوب لانه را در زمین ساخته دو دیوار بدور آن میکشند . همینکه شاخها زیر بار میوه خم شدند زنبورها با بمیدان چاول نهاده از هر درختی میوه و از هر خمی جرعه میخورند ، بر هر دستی که انگور فشرده و بر هر چهره که از باده نوشین رنگین شده می نشینند ، در اینحال اگر شخص دست یا سر را تکان بدهد ضربت جانکداز کار خود را صورت میدهد و گاه يك نیش باعث مرگ میشود .

گاندی و شورش هند

افتخارات و مقامات عالیه بتدریج و با مشقتشای فراوان بدست میابند . بعضی اشخاص را بخت یا طالع ظاهراً بگمنامی محکوم داشته و مدتی در کنج خمول و نسیان پنهان کرده است . همینکه در صفحه تاریخ دنیا نوبت کار و اشتها آنها رسیده انظار عالم را بخود جلب میکنند . گاندی یکی از این اشخاص است . دو یا سه سال پیش از این هیجتنس اسم او را در اروپا نمیدانست . معدودی از نویسندگان و کسانی که با مسائل مشرق زمین ارتباط داشتند چند سال قبل از جنگ مقالاتی را در جرید افریقای جنوبی منتشر میشدند و با بلاغ بیان پیران از حقوق مهاجرین هندو مدافعه میکردند

خوانده بودند. اما در آن زمان کسی گمان نمیبرد این وکیل جوان که در برابر قضات «کیپ تاون» و «دوربان» هموطنان خود را حمایت مینمود روزی پادشاه بی تاج و تخت ۶۳۰ کرور نفوس خواهد شد.

گانندی پنجاه سال قبل در ایالت گجرات متولد گردید، پدرش از تاجر معتبر بود، اولاً او را یکی از مدارس «برودا» و پس از آن برای فرا گرفتن علم حقوق به لندن فرستاد. گانندی بزودی در حل و فصل دعاوی مدنی و جنائی شهرت کامل کسب کرد و مدافعهٔ یک شورش طلب بنکاله را تعهد نموده با قبول این شغل خطرناک به تنگنای قضایای سیاست در افتاد.

سی سال قبل از این، ۸۰۰۰۰۰ هندو برای زراعت و مزدوری به افریقای جنوبی هجرت کردند، این مهاجرین بیچاره بمرور ایام در تجارت پیشرفت نمودند، با اینکه رعایای انگلیس بودند حکام «کاپ» خواستند با آنها مثل چینپها و سپاهان معامله کنند، هندو زبان باعتراض گشودند، از این لحظه دور ظلم و جور و اعتساف شروع شد. گانندی برای وکالت آنها دعوت شده بود اما بواسطهٔ قوانین موضوعهٔ محلی رنگ سیاهش او را اجازه نمیداد در محاکم عدلیهٔ آنجا حضور یافته باجرای وظیفه بپردازد، چون دید در محکمه نمیتواند بمقصود نایل گردد و حقوق مظلومین را از تجاوز ستمکاران صیانت نماید، مطلب را در جراید مطرح نموده بافکار و آراء اهل عالم مراجعه کرد. با تعلیمات و تلقینات وی ۸۰۰۰۰۰ هندوی مهاجر اتحاد کله و ارادهٔ واحد پیدا کردند، گانندی باعزم و باکمال

صبر و ثبات بنام شهرها و قراء جنوب افریقا که مسکن هند بودند رفت و در هر جا مجامع و محافل تأسیس نمود ، اساس « شورش آرام » و سلاح خودداری از خرید امتعه انگلیس را بدست آنها داد . دسایس بولنیک او را آسوده نمیکذاشت ، در ظرف چهار سال بیست بار او را حبس و توقیف کردند ، چون نخریدن پارچه های « منچستر » و چاقوهای « برمنگام » در هیچ قاعده و قانون سزاوار مؤاخذه و تنبیه نبود هر دفعه پس از چند روز حبس خلاص میشد . گاندی بالاخره بمقصد رسید : جراید لندن از طول مدت « بایکوتاز » که صنعت و تجارت انگلیس را تهدید مینمود سخت برآشفتنده ، پارلمان بریتانیا این مسئله را موضوع مذاکره و مناقشه قرار داد ، هند افریقای جنوبی در ردیف سیاهان محسوب نشده از مظالمی که برای آن بیچارگان تهیه شده بود رهائی یافتند .

شورش کاظمی و مطالعات فرنگی
گاندی با قوه تقریر و تحریر مستنی و گاهلی اهالی هند را از میان برده در همه این اقوام و طوایف که از عهد اسکندر کبیر تا دیروز تفرقه و نفاق آنها اسباب غلبه فاتحین بود ، یک آرزو ، یک فکر ، یک عزم و اراده بوجود آورده است . انگلستان با ایجاد عداوت و ادامه کینه و خصومت مابین برهمن و مسلمان ، نفوذ سیاسی خود را در این خطه وسیع محافظت میکرد . گاندی معجزه نشان داد و دشمنیها و بیدانگیها را بدوستی و آشنائی مبدل ساخت . مسلمین و براهمه ائتلاف را جانشین اختلاف دیرینه نمودند ، اکنون براهمنائی دو برادر محمدعلی و شوکت علی مسلمانان

هند زیر بیرق « فرستاده خدا » صف کشیده اند!

همینکه هند آماده شدند گاندی مقصود و مرام اصلی خود را اعلام و از انگلستان « سوارا » (۱) یا آزادی هند را تقاضا نموده و سایل تحصیل استقلال را باتباع خود آموخت و آنان را از هر گونه معاملات و اتصالات با انگلیسها مانع شد. احکام مهمه پر گرام گاندی مواد ذیل را مشتمل است: امتناع کلی از ادای هر نوع مالیات بحکومت بریتانیا، امتناع از خرید اتمه و مصنوعات انگلیس، امتناع از فرستادن اطفال هند بمدارس و مکاتب دولتی، امتناع از حفظ مشاغل و القاب افتخاری در وزارتخانه‌ها، امتناع از خدمت در ادارات، امتناع از دخول در جرک نظامیان. امتناع از شرکت در استقراضات. امتناع از مراجعه بمحاکم عدلیه، تعیین حکم برای رفع اختلافات.

روش این « شورش آرام » مأمورین انگلیس را خسته کرده است. منتظرند يك حرف مغایر قانون از دهان یانوک قلم گاندی خارج شود، اما مشارالیه در هیچ مورد از تسکین هیجان ملت غفلت نمیکند؛ اخیراً در کنسکره ملی هند اظهار کرد: « شاید بدریای خون فرو خواهیم رفت! لکن ما نباید مسئول این خون-ریزی بشویم. از معارضه بمثل دست بردارید، ضربت را با ضربت جواب نگوئید، عنان غضب را نگاهداشته مانند مردان دلیر قیام نمائید! این حکومت را با قوت اخلاق باید از میان برداشت.» از آغاز سال ۱۹۲۰ اقتدار گاندی چنان روی باز دیاد نهاد که

(۱) Swara در لغت هندی به معنی استقلال مطلق است.

نایب السلطنه هند بصدد دلجوئی او بر آمد ، اما با شخصی که جاه طلب نیست و با یک جرعه شیر و مستی برنج زندگانی میکنند چه میتوان کرد ؟

اوضاع هندوستان دائما رو بخرابی است ، کاشتگان دولت انگلیس یا از فرط یأس استعفا میدهند و یا از شدت خشم خطاهای بزرگ را مرتکب میشوند ، خونریزی باعث خونریزی است ، هر روز در معابر عمده شهرها صورت خونین جنایات و آدم کشیها پدیدار است ، قبل از ورود ولیمه انگلیس به هند حکومت دهلی دوستان و معاونین گاندی را بمحسب انداخت . هنگامی که پادشاه آینده بریتانیا با نهایت ترس و تشویش از خیابانهای خالی و بی جمعیت دهلی عبور مینمود شورش مسلمان « موبلا » در ساحل « مالابار » جویهای خون جاری کرد ، از گاندی تمنا نمودند شورشیان را بسکوت دعوت نماید . رئیس آزادی طلبان در جواب خدیو هند مکتوبی در جواب نوشتند که جسارت انقلابیون را بمراتب افزود .

این است شمه از احوال مرد بزرگی که محکمه عالی بریتانیا او را به شش سال حبس محکوم کرده است ، در این ایام اختلال انگیز پیمبران آزادی ملل زود بحصول مقصود موفق شده خلق را بسوی خود جلب میکنند ، حبس گاندی چه نتیجه خواهد داشت ؟ این مسئله را امروز پیش بینی نمیتوان کرد .